

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Centrum duševního zdraví – Praha (Osadní ul., Holešovice)
Jméno autora:	Bc. Samuel Boroviak
Typ práce:	diplomová
Fakulta/ústav:	Fakulta architektury (FA)
Katedra/ústav:	12 128 – Ústav navrhování
Oponent práce:	Mgr. Arch. Gabriela Kaprálová
Pracoviště oponenta práce:	ASGK Design s.r.o., Národní obrany 909/45, 160 00 Praha 6

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	náročnější
Diplomní projekt se věnuje neprobádané oblasti v rámci psychiatrické péče v České republice, a to návrhu centra duševního zdraví zasazeného do stávající urbanistické struktury města. Součástí zadání je jasná a konkrétní specifikace stavebního programu včetně vhodného umístění objektu do existující urbanistické struktury města (proluky nebo rekonstrukce stávajícího objektu).	

Splnění zadání	splněno
Předložená závěrečná práce splňuje zadání ve všech předepsaných kritériích a je zpracována velmi pečlivě s jasnou strukturou a logikou. Student prokázal nejenom své nabitě znalosti v oblasti architektonického navrhování ale i smysl pro důkladnou analýzu samotné problematiky psychiatrické péče včetně jejich nedostatků a výzev (doplnění systému psychiatrické péče o mezistupeň v podobě CDZ). Studentem vybraná parcela je pro tento typ budovy vhodná jak z hlediska umístění v širším kontextu oblasti Holešovice, tak z hlediska rozměrů, orientace a polohy. Jen trošku škoda, že student nevěnoval větší péči analýze širších vztahů s bezprostředním okolím a toto není podrobněji v práci popsáno, či graficky znázorněno. Mohlo by to lépe zdůvodnit návrh parteru objektu. Bezprostřední blízkost centra DOX a výtvarného umění navrženou polohu CDZ umocňuje a dává mu ještě větší smysl (art terapie atp.).	

Zvolený postup řešení	správný
Zvolený postup řešení je jeden z možných postupů a pro vybranou parcelu se jeví správný. Student se rozhodl stávající jednopatrový objekt zbourat z důvodů nemožnosti jeho zachování (stavba podzemního podlaží s parkovacím stáním) a nahradil jej novostavbou, která odpovídá provoznímu programu CDZ. Navržený objekt je zároveň flexibilní (s možností jednoduché budoucí změny dispozičního řešení) a jeho parter působí díky velkým proskleným stěnám otevřeně – vítá návštěvníky vstoupit dovnitř. Integrace klientů CDZ do společnosti vytvořením polo veřejného prostoru kavárny velmi vhodně doplňuje samotný program CDZ. Provoz – umístění jednotlivých funkcí CDZ je zvoleno promyšleně a sleduje cíl vytvořit pro klienty ty nejlepší podmínky pro psychické zotavení. Gradace funkcí počínaje individuální péčí v 5NP – nejklidnějším podlaží společně s prostornou terasou pro klienty (důvtipně nahrazuje zahradu), následně individuální terapie v 4NP, skupinové terapie v 3NP, administrativa v 2NP je promyšlené a reflektuje studentovu zkušenost z komunikace s odbornými pracovníky v oblasti péče o duševní zdraví včetně komunikace s PEER pracovníky. Oceňuji i studentovu snahu efektivně řešit dopravu klidu v oblasti, kde je akutní nedostatek parkovacích stání.	

Odborná úroveň	B - velmi dobře
<p>DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ:</p> <p>Z hlediska provozního řešení stavby jsou navržené dispozice přehledné a v základním principu promyšlené. Návrh prosklených fasád na obou protějších stranách objektu působí vzdušně. Do hloubky dispozice tak proniká dostatek denního světla, které je regulováno předsazeným stíněním horizontálními lamelami. Vysazené schodiště pomáhá ve vytvoření intimního dvorku, odcloněného od sousedního a nárožního bytového domu. Parter je uspořádán v logické návaznosti na pěší i motoristy. Ze stanice tramvaje nebo metra vlevo pro pěší, ze silnice vpravo pro vozidla. Kavárna je příjemně členěná na uliční část a zadní otevřený prostor se zahrádkou ve vnitrobloku.</p>	

Pár výhrad k dispozici: Provozní program je sice splněn, ale vůbec se nepočítá s pomocnými prostory typu zázemí pro personál, sklady, prostor pro úklid atp. Místnost 4.01 je poddimenzovaná, místo „konzultovny“ by lépe sloužila jako zapomenutý sklad. Prostor pro zásobování kavárny je nedostatečný.

Když prší, venkovní terasa v 5NP postrádá bez částečného zastřešení funkci „kužárny“.

Navíc bych doporučila v rámci vstupu na terasu 5.04 sklad – terasa navrhnout i malou přípravnu (minikuchyňku).

ZVLÁŠTNÍ POŽADAVKY NA UŽÍVÁNÍ STAVBY:

Výtah není dimenzován pro osoby s omezenou schopností orientace a pohybu. To znamená, že klient s postižením (vozíčkář) má velmi omezenou možnost využití CDZ pouze na přízemí, a to mi přijde jako zásadní nedostatek. Únikové schodiště CHÚC je dle mého názoru z hlediska počtu unikajících osob poddimenzované. 2 únikové pruhy nestačí. Do chráněné únikové cesty je problematické a téměř nerealizovatelné navrhovat posuvné dveře do pouzdra (vstup na toalety).

Akustické řešení sice není součástí návrhu, ale dovoluji si na něj upozornit s ohledem na povahu objektu, kde bude velmi záležet na akustické pohodě vytvořené pro samotné klienty i pro personál. Návrh by se v tomto ohledu musel částečně dopracovat. Pro činnost CZD nejsou žádoucí přeslechy ani dozvuky, se kterými bývá v „open space“ problém.

TZB:

Požadavky na TZB nejsou součástí diplomního projektu. Nicméně v rámci dispozice a řezu objektem si dovoluji studenta upozornit na to, že takovýto objekt bude z hlediska legislativních požadavků větrán nuceně centrální rekuperací, což obnáší větší dimenze stoupaček a vyšší prostor v podhledu, případně ve skladbě podlah, než je navržen. Větrání podzemního parkování zaznamená v projektu také změny v přízemí ve dvoře nebo na střeše (podle konceptu) a ubere s čistých dispozic nějaký ten metr čtvereční.

Diplomní projekt sice nepožaduje část TZB a ani není součástí zadání, nicméně v rámci diplomního projektu je přirozené očekávat, že se tím alespoň částečně student zabývá a snaží se dimenzovat konstrukce tak, aby byla stavba proveditelná.

KONSTRUKCE:

Konstrukční výška podzemního podlaží je poddimenzována, zakladače budou v kolizi s kanalizací WC z 1NP. Skýtá se pak myšlenka, zda pro zakladače nenaddimenzovat dostatečnou výšku, která by mohla být efektivně využita ve dvou snížených podzemních podlažích v části strojoven TZB a doplnit tam i zapomenuté sklady, prostor pro údržbu objektu atp. Není mi zcela jasné, jaký je záměr odlišné konstrukční výšky 2NP (3,3 m) oproti konstrukčním výškám 3–5 NP (3,5 m). Taktéž výška parteru je ke zvážení. 4,4 m je podle mého názoru zbytečná, neekonomická a nekoresponduje zcela s parterem sousedního domu. Vysuté schodiště by mohlo být při dodržení konstrukčních výšek podlaží prefabrikované (úspornější, než atypické monolitické).

Založení na železobetonové bílé vaně je ke zvážení. Je to řešení neekonomické, které dává smysl pouze ve ztížených hydrogeologických podmínkách. Zde postrádá smysl, i když se jedná o proluku. Taktéž použití vylehčených bez průvlakových stropních ŽB desek tl. 350 mm je ke zvážení. Opět se jedná o velmi neekonomické řešení, které studentovi s ohledem na povahu veřejné stavby (stavba financována z veřejných prostředků) nedoporučuji a se subtilními rozměry nosných sloupů na fasádách nedává logický smysl. Z návrhu není zcela prokazatelné, zda je část vnitřních stěn nosná či ne (různé tloušťky stěn v podlažích).

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

A - výborně

Po formální a jazykové stránce se jedná o kultivované dílo s precizním knižním grafickým zpracováním. Práce má jasnou strukturu a je přehledná. Obsahuje důkladnou analýzu předmětu zadání a analýzu území s bohatou obrazovou přílohou. Situace širších vztahů by si zasloužila větší podrobnosti. Návrh je prezentován v textové části dostatečně, avšak postrádám zde popis architektonického konceptu a podrobnější popis materiálového řešení objektu včetně povrchů v souvislosti s jeho funkcí. Rozsah i obsah diplomní práce odpovídá zadání.

Výběr zdrojů, korektnost citací

A - výborně

Výběr pramenů je vyčten na straně 122 diplomního projektu a obsahuje především výstupy teamového před diplomního semináře „Péče o duševní zdraví“ a literatury, zabývající se čtvrtí Holešovice a Centrem DOX nacházejícím se v bezprostředním sousedství navrhovaného objektu. Literatury na téma péče u duševní zdraví je celá řada, student zde žádnou neuvádí. Pravděpodobně byla zahrnuta do před diplomního semináře. Do zdrojů mohl student uvést také svůj aktivní terénní průzkum a komunikaci s odbornými pracovníky včetně PEER pracovníků, o kterém se zmiňoval při prezentaci návrhu oponentovi. Bibliografické citace jsou věřím, v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Další komentáře a hodnocení

CDZ má být jakýmsi mezistupněm mezi samostatnou domácí péčí klientů a jejich nesamostatnou nemocniční péčí. Klienti by se měli v navrženém objektu cítit bezpečně, příjemně, „skoro jako doma“. Objekt ani jeho detaily by jim, podle mého názoru, neměli připomínat zamřížované nemocniční prostředí psychiatrické léčebny. V tomto ohledu si kladu otázku, zda je použití horizontálních lamel na stínění prosklených fasád objektu vhodným řešením, zda neevokuje něco, co klienti dobře znají a „neradi to vidí“.

Parter s pohledovým betonem taktéž nemusí pro tyto citlivé osoby znamenat dostatečnou přívětivost. Naopak, vstup do haly s hliněnou omítkou s dřevěným vestavěným nábytkem působí uklidňujícím dojmem a na návrhu jej oceňuji. Horní podlaží je navrženo v kombinaci bílé (stěny a strop) a dřeva (podlaha a vestavěné nábytky) a působí také příjemně, čistě. Doporučuji větší sjednocení materiálů uvnitř objektu.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Návrh CDZ je po architektonické stránce přesvědčivý a čitelný. I přes jeho nesporné kvality (promyšlený provoz CDZ, čistá a přehledná dispozice, vzdušnost, zasazení do stávající zástavby) bych položila studentovi několik otázek a ráda bych na ně znala odpovědi:

- 1) Kdybyste byl klientem/pacientem CDZ, jak by na Vás působila fasáda objektu z dálky?
- 2) Kdybyste byl klientem/pacientem CDZ, jak by na Vás působil parter? Vtáhlo by Vás to přirozeně dovnitř?
- 3) Kdybyste byl klientem/pacientem CDZ, jak by na Vás působila fasáda s lamelami zevnitř?
- 4) Konzultoval jste Váš návrh s PEER pracovníky, nebo s odborníky CDZ?
- 5) Představte si, že jste předsedou SVJ sousedního bytového domu a bydlíte v 1 NP v pravé části BD. Dozvíte se, že Vaši fasádu z jihu zastíní vysutý blok schodiště CDZ. Povolil byste tuto stavbu, nebo byste bojoval proti vysutému schodišti, které Vám bude stínit? (toto je tak trochu „zákeřná“ otázka, která má diplomantovi nechat „ochutnat“ praxi, která jej čeká)

Diplomní projekt se týká nelehkého tématu (provoz CZD) a zde student prokázal své schopnosti návrh uchopit důsledně v souladu s požadavky CDZ. Architektonické kvality jsou zde čitelné, dům své okolí nezatěžuje, neobsahuje žádné zbytečnosti, jde přímo k podstatě věci. Fasáda objektu je minimalistická, až neosobní. Zde bych naopak ocenila osobitější charakter, který reflektuje obsah a nepůsobí jako běžná administrativní budova.

Předloženou závěrečnou práci hodnotím i přes několik výhrad klasifikačním stupněm **B - velmi dobře**.

Děkuji studentovi Samuelovi Boroviakovi za inspirativní pracovní setkání a přeji mu v budoucí praxi vytrvalost a radost z tvoření.

Vedoucímu práce Ing. arch. Josefu Mádrovi a odbornému asistentovi Ing. arch. Štěpánu Tomšovi děkuji za oslovení pro zpracování oponentského posudku na téma, které je mi blízké a domnívám se, že k němu mám co říct.

Datum: 4.6.2024

Podpis: